

לודוויג ואן בטהובן – המלחין החירש

(מתוך "גליליאו צעיר", גיליון 23, דצמבר 2005)

בֶּטְהוּבֵן נולד בבון שבגרמניה בשנת 1770. כבר בצעירותו גילו הוריו את כישרונו המוסיקלי הייחודי. בגיל ארבע התחיל בטהובן ללמוד לנגן בפסנתר, ובגיל שבע כבר ניגן במסעדות. כשהיה בן 13 קיבל משרה כסגן הָעוֹנְבֵּאִי בבית התפילה בעיר הולדתו.

5 בשנת 1787 נסע בטהובן לווינה שבאוסטריה ושם נפגש עם מוֹצָרְט – האיש שהעריץ כל חייו. בטהובן הפתיע את המוסיקאי הגדול, ומוצרט ניבא לו עתיד מזהיר. בשנת 1792 נאלץ בטהובן לשוב לארצו בגלל מחלת אָמו, והוא נשאר שם עד מותו.

10 ב-1798 החל בטהובן לסבול משריקות ומזמזומים מתמידים באוזניו, וקִשְׁאָלָה גברו בהדרגה, הִתְחַוָּר לו, לחרדתו, שהוא מתחרש. בשנת 1802 פקד את גדול המוסיקאים אסון כבד: הוא איבד את שמיעתו לחלוטין. במכתב רווי כאב, ששלח בטהובן לאחיו, הוא כתב: "אני נאלץ לחיות כגולה. כמעט שלחתי יד בנפשי. רק האומנת שלי מנעה ממני לעשות כן." אולם החירשות לא גרמה לבטהובן להפסיק ליצור, והוא הצליח להפוך את המגבלה ליתרון. המוסיקה שיצר נעשתה עמוקה ומלאת כאב. 15 כמה מיצירותיו המופלאות והידועות ביותר נכתבו לאחר שאיבד את שמיעתו. המוסיקה שיצר הייתה מְהֻפְכֵּנִית, ולא רק מבחינה טכנית. בטהובן המשיך להלחין עד שנותיו האחרונות. יצירותיו האחרונות הקדימו את זמן בהרבה, והן עדיין מציבות אתגר למלומדים ולמאזינים.

בהלווייתו בשנת 1827 השתתף קהל רב, ובין האבלים היו עמיתיו האמנים וידידיו מחוגי האצולה. על מצבתו נחקקה מילה אחת: בטהובן. 20